

luonnos 9.10.2023

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
9.10.2023

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS LUONNONMUKAISEN TUOTANNON KORVAUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi on esittänyt CAP-suunnitelmaan muutoksia vuodelle 2024. Muutokset toimitettiin Euroopan komissiolle 16.6.2023.

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus on osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta säädetään suunnitelma-asetuksen 70 artiklassa. Kansallisesti luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 3 §:n 5 momentin, 6 §:n 5 momentin, 11 §:n 5 momentin, 12 §:n 6 momentin, 13 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin nojalla on annettu valtioneuvoston asetus luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta (80/2023). Asetuksella säädetään tarkemmin alasta luonnonmukaisen tuotannon korvausta koskevassa sitoumuksessa, alan lisäämisestä ja poistamisesta sitoumuksista, luonnonmukaisen tuotannon ja luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen tarkemmista ehdoista, korvauksen määrästä ja maksamisesta.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Luonnonvarakeskukselta, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä ja Luomuliitto ry:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksen 10 §:ää täsmennettäisiin koulutuksen suorittamisen osalta niissä tilanteissa, joissa luomusitoumus siirretään. Asetuksen 13 §:ää täsmennettäisiin myyntikasvien, erityisesti tarhaherneen, ja seoskasvustojen osalta sekä täsmennettäisiin tilanteita, joissa myyntikasvivaatimusta ei tarvitse noudattaa. Lisäksi asetukseen tehtäisiin eläinten hyvinvointiin liittyvän lainsäädännön uudistamisesta johtuvia teknisluonteisia säädösviittausten päivityksiä.

4. Asetuksen pykäläkohtaiset perustelut

4 § 2 mom.

Asetuksen 4 §:n 2 momenttiin tehtäisiin tekninen säädösviitteen korjaus. Kosteaviljelyalan osalta viittaus korjattaisiin siten, että viitataan eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (77/2023) 4 §:n 5 momenttiin mainitun asetuksen 6 §:n 4 momentin sijaan.

9 § 3 mom.

Asetuksen 9 §:n 3 momentissa säädetään luonnonmukaisen kotieläintuotannon osalta kansallisella lainsäädännöllä asetetuista vähimmäisvaatimuksista eli niin sanotusta perustasosta, jota luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevan sitoumuksen antaneen viljelijän on noudatettava, jotta korvaus luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta voitaisiin maksaa. Perustaso muodostuu eläinten hyvinvointiin liittyvästä kansallisesta lainsäädännöstä. Pelkän perustason noudattamisesta ei kuitenkaan makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta vaan korvausta maksetaan vain vähimmäisvaatimukset ylittävien toimenpiteiden toteuttamisesta. Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin eläinten hyvinvointiin liittyvän kansallisen lainsäädännön muutoksesta johtuva teknisluonteinen päivitys säädösviittauksiin. Viittaukset kumottuun eläinsuojelulakiin (247/1996) muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa eläinten hyvinvoinnista annettua lakia (693/2023).

10 § 5 mom.

Pykälän 5 momenttia täsmennettäisiin koulutuksen suorittamisen osalta niissä tilanteissa, joissa luomusitoumus siirretään. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi sukupolvenvaihdokset. Jos luomusitoumus siirretään kesken sitoumuskauden, siirron saajan olisi suoritettava 5 momentissa tarkoitettu koulutus.

13 § 1 mom.

Asetuksen 13 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi tarhaherneen osalta. Voimassa olevan pykälän mukaan tarhaherne luetaan asetuksen liitteessä 2 tarkoitetuksi myyntikasviksi, jos viljelijä on tehnyt viljelysopimuksen tarhaherneen teollisesta sopimustuotannosta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tarhaherne luettaisiin aina myyntikasveihin riippumatta siitä, onko viljelijä tehnyt edellä mainitun viljelysopimuksen. Myyntikasviksi luettaisiin myös liitteessä 2 lueteltujen viljojen ja palkokasvien seokset sekä palkokasvien ja öljykasvien seokset, jos ne korjataan tuleentuneena ja ne ovat eroteltavissa toisistaan. Tuleentumisella tarkoitettaisiin asetuksessa sadon valmistumista, jolloin kasvuston väri muuttuu vihreästä kellertävän ruskeaksi, ja jyvän tai siemenen maitomainen sisus kovettuu kiinteäksi ja kestäväksi (keltatuleentumisaste).

Pykälän 3 momenttia täsmennettäisiin niiden tilanteiden osalta, joissa myyntikasvivaatimusta ei tarvitse noudattaa. Myyntikasvivaatimusta ei tarvitsisi noudattaa sellaisella maatilalla, jonka sitoumusalasta käytetään vähintään 50 prosenttia oman luonnonmukaisen kotieläintuotannon

sitoumuksen kohteena olevan karjan rehuksi tai kyseisen maatilán kanssa säännöllistä yhteistyötä tekevien kotieläintuotantoa koskevan luomusitoumuksen tehneiden mautilojen karjan rehuksi suoraan tai luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuuluvan välityslíikkeen kautta. Tílojen välisessä sopimuksessa olisi perusteltava kotieläintuotantoa koskevan luomusitoumuksen tehneen mautilán tarve sopimuksessa määritellylle rehumäärälle. Välityslíikkeen kanssa tehtävästä sopimuksesta olisi käytävä ilmi, että toimitettava tuote on luonnonmukaisesti tuotettua ja että välityslíike kuuluu luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään.

Pykälán 4 momentista poistettaisiin viittaus luonnonhoitonurmiin. Luomusitoumuksen kohteena olevasta alasta voisi olla kesantona vuosittain enintään 25 prosenttia.

Muilta osin pykälää ei muutettaisi.

liite 2

Asetuksen liitettä 2 ehdotetaan muutettavaksi siten, että tarhaherne luettaisiin myyntikasveihin siitä riippumatta, onko viljelijä tehnyt viljelysopimuksen tarhaherneen teollisesta sopimustuotannosta. Muutos vastaisi 13 §:ään ehdotettua muutosta.

5. Taloudelliset vaikutukset

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.43 (Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit). Vuoden 2024 valtion talousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 41/2023) mukaan kyseisen momentin määräraha on 286,816 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuutta on 123,331 miljoonaa euroa ja kansallista osuutta 163,485 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus määrarahasta on maaseuturahaston osalta 43 prosenttia. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen osuus momentin määrarahasta on noin 76,122 miljoonaa euroa.

Luonnonmukaisen tuotannon korvaukseen arvioidaan tarvittavan vuoden 2024 tukihausta aiheutuviin maksuihin noin 76 miljoonaa euroa.

Asetukseen ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutuksia valtion talousarvioon.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäästösten, valtion talousarvion ja henkilötyövuosien puitteissa.

5. Lausuntopalaute

6. Laintarkastus

7. Voimaantulo

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan x.x.2024.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.